

Opfok geen vetpot

Onderzoek Gibo: jongveeopfokkers draaien gemiddeld met verlies

Het aantal jongveeopfokkers in Nederland is sinds 2002 verdubbeld. Een vetpot is het opfokken van jongvee niet, concludeert de Gibo-groep. Jongveeopfok kan alleen bestaan als neventak.

Steeds vaker besteden melkveehouders de opfok van hun jongvee uit. In 2002 telde Nederland 272 bedrijven die zich met jongveeopfok bezighielden. Dat aantal verdubbelde tot 550 jongveeopfokkers in 2006. 'Melkveebedrijven groeien. Op een gegeven moment vormen gebouwen, grond of arbeid de beperkende factor. Het uitbesteden van jongvee komt dan in beeld', verklaart bedrijfskundig adviseur Henk van Dijk van de Gibo-groep de toename. Uit onderzoek van het accountantskantoor blijkt gebrek aan stalruimte het belangrijkste argument voor veehouders om de opfok van hun jongvee uit te besteden. Dat geeft 63 procent aan. Ook een tekort aan arbeid is een vaker genoemd motief.

Niet genoeg om van te bestaan

Groot zijn de opfokbedrijven niet. Van de bedrijven heeft 65 procent minder dan 60 dieren. Gemiddeld tellen ze 44 dieren. De vergoeding varieert tussen de 1 euro en 1,60 euro per dag. Dat blijkt voor de meeste bedrijven niet genoeg om van te bestaan. Gibo becijferde dat een gemiddeld bedrijf uitkomt op een saldo van 13.000 euro (tabel 1). Dan zijn de niet toegerekende kosten voor bijvoorbeeld grond, gebouwen en werk

door derden niet meegerekend. Wanneer die kosten en de financiële lasten wel meetellen, rolt er een verlies uit van 10.000 euro.

De verschillen tussen bedrijven zijn wel groot. De beste bedrijven noteren een winst van 9000 euro, de minste bedrijven komen uit op een verlies van 27.000 euro. 'Wil je uit jongveeopfok een volwaardig inkomen halen, dan moet je toch wel 350 tot 500 dieren hebben. Nu is het vaak ook nog een kwestie van benutting van oude gebouwen. Als je er nieuw voor moet bouwen, is het helemaal de vraag of het financieel intereasant is', plaatst Van Dijk als kanttekening. Toch verwacht hij dat het aantal jongveeopfokkers zal toenemen. 'Als het quotum straks wegvalt, kunnen bedrijven de aanwezige arbeid beter benutten om meer koeien te gaan melken.'

Weinig angst voor besmetting

Aan veehouders met meer dan een miljoen kilogram quotum legde Gibo de vraag voor of ze overwogen om het jongvee uit te besteden. Een op de vier zegt dat nooit te willen doen vanwege onder meer de kosten of de veterinaire risico's. Drie van de vier geeft aan dat te willen doen als de stalruimte beperkt is.

Wie besluiten er jongveeopfokker te worden? 'Het beeld bestaat dat opfokkers oudere ex-melkveeouders zijn die afbouwen en hun stal nog gevuld willen hebben. Het verraste ons dat dat beeld niet klopt. Drie kwart van de opfokkers bleek jonger dan 60 jaar, een kwart zelfs jonger dan 45 jaar', vertelt Van Dijk. Een te klein bedrijf wordt het vaakst genoemd als motief om jongvee op te gaan fokken. De meeste opfokkers hebben een baan en beschouwen jongveeopfok als een neventak. Twee van de drie hebben andere inkomsten.

Bij het uitbesteden van jongvee is er in vier van de vijf gevallen sprake van een een-op-eenrelatie tussen de melkveehouder en de jongveeopfokker. 'We hadden verwacht dat dat te maken heeft met angst voor besmettingsgevaar', geeft Van Dijk aan. Tot zijn verrassing bleek dat lang niet altijd het geval. 'Een op de drie melkveeouders geeft aan niet te willen dat hun jongvee in contact komt met jongvee van andere bedrijven. Bijna de helft van de veehouders maakt het niets uit. Dat er toch een een-op-eenrelatie komt eerder omdat de jongveeopfokker niet meer ruimte heeft.'

Inge van Drie

Tabel 1 – Financiële situatie jongveeopfokkers

	staartgroep	gemiddeld	kopgroep
aantal bedrijven	7	27	7
grasland + voedergrassen (ha)	11	13	15
totale oppervlakte (ha)	16	15	17
vrouwelijk jongvee 1-2 jaar	21	25	30
vrouwelijk jongvee 0-1 jaar	18	19	22
opbrengsten (afgerond in euro's)	19.000	20.000	24.000
toegerekende kosten (afgerond in euro's)	8.000	8.000	7.000
saldo (afgerond in euro's)	11.000	13.000	16.000